

September 2014. Нортон Роуз Фулбрайт: Ділова етика та антикорупційні закони: Нова Зеландія, вересень 2014 року. URL: <https://www.nortonrosefulbright.com>.

3. Gan Integrity. The Global Competitiveness Report statistic 2016-2019 year. URL: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report>.

ДЕГТЯР

Вікторія Андріївна,

здобувач вищої освіти III курсу
факультету економіко-правової безпеки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Санакоев Дмитро Борисович,

кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри
фінансово-економічної безпеки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,

РЕТРОСПЕКТИВА ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ З ПРОТИДІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Корупція – суспільне явище, актуальність розгляду якого має значення для більшості країн світу, й Україна також відноситься до таких, оскільки на сьогодні починаючи від керівництва держави, міжнародних інституцій та незалежних антикорупційних організацій визнається високий рівень корумпованості України. Зокрема, дослідження питань корупційних проявів, їх протидії та запобігання займається визначене коло суб'єктів, що наділені такими повноваженнями у законодавчому порядку, головна компетенція належить державним органам. З огляду на це, особливої уваги набуває дослідження їх розвитку з урахуванням історичних передумов формування та розвитку органів з протидії та запобігання корупції.

Щодо наукового пошуку вчених відзначимо такі прізвища: М. Мельник, В. Бавін, Б. Романюк, О. Федотов, В. Гладких, К. Зубов, В. Козленко та ін. Також свій інтерес до нього мають громадські організації та установи, міжнародні товариства та спільноти, державні органи, у підсумку діяльності яким чого громадське суспільство має змогу оцінити рівень корупції та стан боротьби з ним, ознайомитися з відповідними результатами роботи суб'єктів у сфері запобігання та протидії корупції[3, с. 167-168].

Корупція – суспільне явище, актуальність розгляду якого має значення для більшості країн світу, й Україна також відноситься до таких, оскільки на

сьогодні починаючи від керівництва держави, міжнародних інституцій та незалежних антикорупційних організацій визнається високий рівень корумпованості України. Зокрема, дослідження питань корупційних проявів, їх протидії та запобігання займається визначене коло суб'єктів, що наділені такими повноваженнями у законодавчому порядку, головна компетенція належить державним органам. З огляду на це, особливої уваги набуває дослідження їх розвитку з урахуванням історичних передумов формування та розвитку органів з протидії та запобігання корупції.

Соціологічні дослідження слугують прямим підтвердження необхідності такої боротьби, зокрема, прикладом слугує Всеукраїнське соціологічне опитування (2926 респондентів), організатором якого став Київський міжнародний інститут соціології у вересні 2018 року на замовлення ГО «Детектор медіа», фінансову підтримку надано Міністерством іноземних справ Данії та NED (National Endowment for Democracy). За результатами 57% опитаних вважають корупцією у ладі одну з топ-загроз, як внутрішній ризик для незалежності України. Цей факт дає можливість пересвідчитись, що функціонування державних органів у даній сфері – один з пріоритетних напрямів внутрішньої державної політики [2, с. 21].

Наша держава є відносно молодою, але ж перші задекларовані спроби боротьби з корупцією в Україні датуються груднем 1992 року, так прем'єр міністром України Л. Кучмою було зазначено: «уряд України встановить жорстокий контроль за незаконними прибутками, усе зараз веде важку боротьбу з корупцією». І вже у листопаді 1993 році організовано діяльність одного з перших органів по боротьбі з корупцією – Координаційний комітет по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю, очолив який Президент України.

У період з 1993 по 1995 рік суб'єктами у реалізації державно політика із боротьби з економічною злочинністю були переважно співробітники слідчо-оперативних груп Генеральної прокуратури України, МВС України, Служби безпеки України. 1997 рік привів до ланки законодавчих змін на шляху по боротьбі з економічною злочинністю та вніс зміни у діяльність відповідних органів: створення підрозділів боротьби з організованою злочинністю в системі МВС, СБУ, Державній податковій адміністрації (податкова міліція) [1, с. 277].

Виклики сучасності вимагають реорганізаційних підходів, так на теперешній час ключовими здобутками у сфері інституційного забезпечення запобігання та протидії корупції в Україні стало створення спеціалізованих антикорупційних органів по боротьбі з корупцією, а саме, НАЗК, САП, НАБУ, НПУ, АРМА, а також ДБР має найближчим часом відіграти важливу роль у цьому процесі [2, с. 15]. Відповідна інформація про здобутки спеціалізованих антикорупційних органів міститься у відповідних розділах Національної доповіді. Також відзначимо суб'єктів, яких держава уповноважує вживати заходи із запобігання і протидії корупції, що, в свою чергу, поділяються на групи:

- 1) суб'єкти із загальними повноваженням;

- 2) суб'єкти зі спеціальними повноваженнями;
- 3) суб'єкти з повноваженнями учасника антикорупційних заходів [4].

Відповідне місце відводиться також антикорупційній політиці у системі національних пріоритетів. Перш за все, головними заходами для втілення антикорупційної політики є імплементація антикорупційного законодавства, а також забезпечення ефективної, координованої та прозорої системи роботи антикорупційних інституцій. З цією метою експерти Центру політико-правових реформ розробили альтернативні проекти Антикорупційної стратегії та Державної програми з її реалізації на 2019–2023 роки, подали відповідний проект (станом на 17 липня 2019 року) Закону України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні» (Антикорупційна стратегія) на 2019-2023 роки», оскільки важливість такою вбачають у відсутності ефективна стратегія запобігання і протидії корупції [5].

Так, О. Пархоменко-Куцевіл у своєму науковому дослідженні виокремила державі органи, що формують та реалізують антикорупційну політику, до таких відносять: органи прокуратури, у тому числі Спеціалізована антикорупційна прокуратура; органи Національної поліції України; Національне антикорупційне бюро України; Національне агентство з питань запобігання корупції; Державне бюро розслідувань; Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів; Вищий антикорупційний суд [3, с. 35].

Таким чином, нами було здійснено аналіз функціонування державних органів з протидії та боротьби з корупцією, актуальність якого підтверджена опитуваннями, але це питання потребує подальшого дослідження з урахуванням міжнародного досвіду, оскільки такі знання стануть тією підмогою, що потребує Україна на шляху до викоренення корупції у всіх сферах суспільного життя.

Бібліографічні посилання:

1. Горган О.Л. Історичні аспекти боротьби з корупцією в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*: електр. наук.-фах. Видання. 2015. № 2. 329 с.
2. Національна доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики у 2018 році: Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції 29 берез.2019 № 885. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Natsdopovid-2018.pdf> (дата звернення: 30.10.2019)
3. Пархоменко-Куцевіл О. Розвиток системи антикорупційних інституцій в Україні. *Збір. наук. праць. Державне управління та місцеве самоврядування*. 2018. Вип. 3 (38). С. 33-38.
4. Суб'єкти у сфері запобігання та протидії корупції. Інформаційна сторінка / Головне управління Пенсійного фонду України в Луганській області. URL: <https://www.pfu.gov.ua/lg/873-sub-yekty-u-sferi-zapobigannya-ta-protydiy-i-koruptsiyi/> (дата звернення: 30.10.2019)
5. Уряд схвалив проект Закону України «Про Антикорупційну стратегію на 2018-2020 роки». Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.pravo.org.ua/ua/news/20873832-nova-antikoruptsiyna-strategiya-dlya-ukrayini-yakoju-vona-mae-but-i-poglyad-ekspertiv> (дата звернення: 30.10.2019).